

وی افزود: ترکیه 25 میلیون دلار هزینه و سرمایه گذاری کرده تا جایگاه خود را در ISI بالا ببرد اما ما چنین سرمایه گذاری نکرده ایم، البته مسئله تحریم ها هم بی اثر نبوده است و من از دکتر قریب شنیدم که گفت در آمریکا به ما گفته اند مقالات ایرانیان را چاپ نکنید البته الان یک مقدار وضعیت بهتر شده است.

لاریجانی ادامه داد: اکنون 80 درصد ارجاعات مقالات مربوط به 8 کشور صنعتی است ما گر چه از نظر تعداد مقالات در منطقه جایگاه خوبی داریم اما از نظر استنادات و ارجاعات حتی از لبنان که مقالات کمتری دارد نیز عقب تریم و این نشان می دهد که به کیفیت مقالات توجه لازم را نداریم.

وی گفت: از این مباحث مهمتر، موضوعی که واقعاً جای بحث دارد، مسئله تعداد اختراعات و پتنت است که اصلاً وضعیت خوبی نداریم در شاخص ثبت نوآوری در منطقه رتبه 14 و در دنیا رتبه 100 را داریم که اصلاً جایگاه خوبی نیست. ما حتی در زمینه نوآوری برنامه ریزی هم نکرده ایم و عمده تمرکز ما روی تولید مقاله بوده است

معاون آموزشی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اضافه کرد: در حوزه ثبت پتنت به قدری وضعیت آشفته است که حتی نمی دانیم باید با کی صحبت کنیم، در حوزه پتنت در منطقه رتبه 27 و در دنیا رتبه 107 را داریم.

وی گفت: باید نظام نوآوری را در کنار نظام تولید علمی کشور بازنگری کنیم. ما نمی توانیم در همه امور عالم مرجعیت علمی پیدا کنیم باید نقاطی را که در آن شاخص هستیم و توانایی بیشتری داریم شناسایی کنیم و آنها را تقویت کنیم.

وی ادامه داد: نگاهی به کشورهای برتر حوزه نوآوری نشان می دهد که کشورهای اروپایی مثل دانمارک در این حوزه شاخص هستند، دانمارک در حوزه تکنولوژی نانو حرف اول را می زند و با استفاده از این برتر بودن در بقیه حوزه ها نیز جلو می رود البته نه اینکه در سایر حوزه های علمی و نوآوری از بقیه کشورها عقب باشد، کشوری که می خواهد مرجعیت علمی داشته باشد باید در همه حوزه های علمی قوی باشد اما ممکن است در چند حوزه مزیت بیشتری برای سرمایه گذاری داشته باشد.

لاریجانی ادامه داد: ما از بسیاری از زمینه هایی که مزیت داریم، غافل هستیم، به عنوان مثال در حیطه های علوم انسانی مرتبط با سلامت مثل اخلاق پزشکی یا سلامت معنوی یا حوزه های مانند تغذیه اسلامی و حتی در برخی حوزه های بهداشتی ما استعداد و ظرفیت تبدیل شدن به مرجعیت علمی را داریم اما اکنون متأسفانه جایگاهی در نوآوری این حوزه ها نداریم و کشورهایی مانند ترکیه از ما جلوتر هستند.

وی گفت: نظام ادغام یافته بهداشتی و درمانی ما نشان داد که مدل بهورز بسیار موفق بوده و بهورزان حتی از متخصصان غدد در کنترل قند خون موفق تر بوده اند، چرا این دستاوردها به عنوان یک نوآوری علمی نباید به جهان عرضه شود.

لاریجانی گفت: یکی از حوزه های دیگری که ما می توانیم حرف برای گفتن داشته باشیم، حوزه طب بلایا و سوانح است که با توجه به اینکه جنگی طولانی را سپری کرده ایم باید تولیدات علمی و نوآوری هایمان را به دنیا معرفی کنیم. زمینه های بسیار زیاد دیگری وجود دارد که ما می توانیم در آن عرصه ها حرف حساب بزنیم.

معاون وزیر بهداشت ادامه داد: دانشگاه های علوم پزشکی ما باید نقش بیشتری در عرصه بین الملل و تعاملات بین المللی داشته باشند و وارد عرصه رقابت جهانی شوند، باید حرکت دنیا را رصد کنیم و در مرزهای دانش و نوآوری حرکت کنیم و البته باید نقش هر یک از دانشگاهها را در توسعه علمی باز تعریف کنیم. باید از همه ظرفیتها از جمله فعالیتهای بین بخشی و بین رشته ای استفاده کنیم تا بتوانیم قدمهای استواری برداریم.

فریدون عزیزی، استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و معاون فرهنگستان علوم پزشکی کشور نیز در دومین همایش مرجعیت علمی طی سخنانی در دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله گفت: رسیدن به مرجعیت علمی شاخص ها و ابعاد مختلفی دارد، می تواند، مرجعیت علمی موضوعی، فردی، سازمانی یا کشوری باشد.

وی ادامه داد: شوریهایی توانسته اند مرجعیت علمی پیدا کنند که همزمان در علوم مختلف به قطب علمی تبدیل شده اند، بنابراین موفقیت های مقطعی و تک رشته ای بیانگر مرجعیت علمی نیست.

عزیزی گفت: طی سالهای گذشته بیشترین تمرکز ما در حوزه علمی «خروجی» یعنی تولید مقاله بوده است و به سایر فرآیندهای تولید علمی یعنی منابع انسانی، دستاورد این تولیدات و اثربخشی آنها کمتر توجه کرده ایم.

وی گفت: اینکه تعداد دانشکده های ما افزایش پیدا کرده و حضور زنان به خصوص در بین اعضای هیئت علمی از 26 درصد به 41 درصد رسیده، نشانه های خوبی است و باعث شده رتبه ما در تولید مقالات علمی از 52 به 18 در سال 2012 برسد.

معاون فرهنگستان علوم پزشکی ادامه داد: با این حال نباید به این اعداد دلخوش کنیم و باید به چالشها هم توجه کنیم، طی سالهای گذشته رتبه ما در ISI حدود 5 رتبه پایین آمده در رتبه 22 هستیم در حالی که کیفیت مقالات ترکیه افزایش و فاصله ما با ترکیه بیشتر شده است.

عزیزی گفت: مسئله مهمتر ارجاع به مقالات است. 58 درصد مقالات ما فاقد ارجاع هستند. بیشترین ارجاع به مقالات مربوط به کشورهای دانمارک، هلند، بلژیک و اتریش است.

وی ادامه داد: از نظر تعداد دانشمندان یک درصد برتر دنیا از بین 60 هزار نفر دانشمندان برتر دنیا فقط 88 نفر ایرانی هستند که بیشتر آنها هم در حوزه داروسازی هستند.

عزیزی گفت: مسئله مهمتر این است که باید آثار تولیدات و توسعه علمی کشور خود را در امور اجتماعی، سیاسی و اقتصادی نشان دهد که متأسفانه در این زمینه نیز عقب هستیم.

وی افزود: مسئله مهم دیگر نوآوری و تعریف مرزهای جدید دانش است، اولین گام برای رسیدن به این هدف، تدوین نظام نوآوری در کشور است که فاقد آن هستیم.

این استاد دانشگاه گفت: البته در حوزه تولید علم و مقاله در بین 25 کشور آسیای جنوب غربی بعد از ترکیه از همه جلوتر هستیم و در جهان اسلام هم هیچ کشوری توان رقابت ما ایران را ندارد.

وی افزود: مشکل مهم فعلی کمبود منابع مالی در حوزه تحقیق و پژوهش است. قرار بود 2 تا 3 درصد درآمد ناخالص ملی به این حوزه اختصاص یابد اما هنوز روی عدد 65 درصد مانده ایم امیدواریم با رفع این مشکلات تا 50 سال آینده به صادر کننده علم در دنیا تبدیل شویم.